

Heidens en heilig, hulst en hедера.

Xandra Mizée
Dec 2012

The holly and the ivy' is een heel beroemde en geliefde carol, waarvan de oorsprong tot in de middeleeuwen teruggaat. Daarom is het interessant om te weten hoe de hulst en de klimop of hедера werden en worden ervaren.

De hulst werd al in heidense maatschappijen als een heilige boom aanbeden, net als de eik. Beide bomen werden verpersoonlijkt tot koningen: de eikenkoning (die regeerde vanaf midwinter tot midzomer) en de hulstkoning die regeerde van midzomer tot midwinter).

De eik staat dus voor vruchtbaarheid, zonnekracht, incarnatie, de hulst voor verstillig, bezinning, excarnatie. Beiden dragen de belofte in zich voor de ander. Beiden zijn ook vertegenwoordigd met kerstmis: de hulstakjes met hun juweel-achtige rode bessen, en de maretak, de magische plant die door de Kelten van de heilige eik werd gesneden.

In 'The holly and the ivy' wordt ook de hедера genoemd. Hulst en hедера, werden, naar oud Keltisch gebruik, nl. als een paar gezien: een jongeman hulde zich in hulstakken, een meisje omhing zich met

hedera, en samen gingen ze rond waarbij ze het oude jaar uitgeleide deden en het nieuwe jaar begroetten.

De hulstkoning kan daarom beschouwd worden als voorloper van de Kerstman, later Santa Claus; het is dus niet verbazend dat die figuren in respectievelijk groen en rood met wit gekleed zijn.

Ook bij de Romeinen werd hulst gebruikt als decoratiemateriaal tijdens de saturnalia die rond 17 december gehouden werden en waarbij het 'Sol Invictus' gevierd werd, vanwege het terugkeren van de zon. Deze viering is meegenomen naar het christendom, waarbij de zon symbool is geworden van Christus, het licht van de geest dat schijnt over de wereld en in de ziel der mensen

De hulstboom heet in het Keltisch 'tinne' hetgeen 'vuur'; betekent; in smederijen werd het hout gestookt omdat het buitengewoon heet wordt; in dat hete vuur werden wapenen gesmeed.

Hulst werd dan ook gezien als een boom van Thor, de god van de donder, en Mars, de Romeinse oorlogsgod. Waarschijnlijk heeft dat ook met het vuurrood van de bes te maken, de kleur van vuur en Mars. Van

het hout werden speerschachten gemaakt.

Daarom is het des te opmerkelijker dat de boom ervaren wordt als vredestichter: hij zou dáár opschieten waar de twist heerst en die dan sussen.

In de zgn. Bachbloesemtherapie wordt hulst ingezet als remedie tegen haat, woede en jaloezie. Dr. Bach zegt over deze boom die zo rijk aan tegenstellingen is: "Hulst beschermt ons tegen alles wat geen liefde is, opent ons hart en verbindt ons met de universele liefde".

Nu naar het christendom, waar de caleidoscoop der symboltaal weer nieuwe patronen tovert!

Allereerst is **groen** in het christendom de kleur van de hoop. De altijdgroene hulst symboliseert het eeuwige leven en zijn witte bloesems verwijzen naar de Maagd en naar Christus zelf. Tevens is wit de kleur van de Heilige Geest (denk hierbij aan de witte duif). De doornige hulst is later symbool geworden van Jezus' doornenkroon en daarmee van diens lijden en ook de rode bes kan aldus geduid worden. Het bloed dat omwille van ons vergoten werd.

Nu de klimop. De Latijnse naam hедера stamt af van een Grieks woord dat 'omknelling' betekent en de Engelse naam (Ivy) komt van het woord 'eeuwig' dat slaat op het altijd groene van deze plant. Klimop groeit veel op kerkhoven, als symbool van onsterfelijkheid alsmede van vriendschap en trouw vanwege haar omhelzende manier van groeien en natuurlijk haar bestendige groenheid.

Daarom wordt het door bruiden als krans gedragen en zou dan huwelijksstrouw schenken.

Klimop werd bij de Grieken als plant van Dionysos (de god van de wijn en de roes) gezien en zou beschermen tegen dronkenschap.

Een vrome spreuk uit de zeventiende eeuw luidt:

'De klimop windt zich hoog om een eik, geen onstuimige wind kan hem losrukken. Als iemand Gods bijstand geniet, dan komt hij spoedig omhoog; geen ongeluk kan hem deren.'

Daarmee verschijnt de plant aan ons als de God zoekende mens die langs de muur van Zijn bijstand naar de hemel klimt.

De hulst blijft hulst en de eik blijft eik. De zoekende mens kijkt er naar en leest er wijze lessen in en metaforen, die gelijke tred houden met zijn ontwikkeling in deze wereld.

